

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ «ЕПИСКОП СОФРОНИЙ ВРАЧАНСКИ», град ВИДИН
ул. «Бачо Киро» № 10, <http://ouesv-vidin.org>, тел.: 094/600-282
e-mail: info-500111@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:.....
/Милотин/Борисов – ДИРЕКТОР/

**УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И
ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ**

учебна 2024/2025 година

Настоящата програма е приета на Педагогически съвет с Протокол № 15/11.09.2024г. , утвърдена със Заповед № 769/12.09.2024г на Директора на ОУ „Епископ Софроний Врачански“ – гр. Видин

Училищната програма е предназначена за учители – неспециалисти, които ще водят учебни часове в случай на отсъстващи от учебни занятия учители и неосигурени заместници – специалисти. Съобразена е както с основните потребности и интереси на учениците от I до VII клас, така и с приоритетите и ресурсната осигуреност на училището – човешки, материални, финансови и др.

ОСНОВНА ЦЕЛ: Да помогне на учителите – неспециалисти да обучат учениците на жизнено важни и социални умения за сметка на безцелното прекарване на времето си в „свободните“ часове.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ: Програмата има амбицията:

1. Да ангажира „свободното“ време на учениците по време на училищната имзаестост по жизненоважни за тях въпроси, които в една или друга степен не се разглеждат по същество от учебните програми по учебните предмети от учебния план.
2. Да предизвика интереса на обучаваните и да спомогне за тяхната социална ангажираност към проблемите на обществото като цяло и в личен план.
3. Разглежданата в нея проблематика да „прибере“ учениците в училище и в този смисъл да гарантира както живота и здравето им, така и да повиши авторитета и отговорността на училището като обществено значима институция.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ:

1. Учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси.
2. Да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд.
3. Да се доразвият поредицата от личностни качества като:
  - основни житейски умения;
  - умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита;
  - умения, осигуряващи предприемчивост, прецизност и дисциплинираност;

- умения за вземане на решения;
  - умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност.
4. Поетапно и в зависимост от възрастта да се изградят представите на младите хора за начина на живот и проблемите в съвременните условия в страната и в ЕС.
  5. Да се формира достатъчна за етапа на образование организациона, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.

СЪЩНОСТ И ЦЕЛИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.
5. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на

компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са изграждане на автономна и активна личност, която:

- разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
- познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;
- зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
- носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за
- прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

I. Гражданско образование

1. Символи и ритуали в РБ (химн, герб, знаме на РБ)
2. Националните празници на България
3. Институциите в РБ
4. Символи на ЕС (знаме на ЕС, конституция на ЕС)
5. България част от ЕС
6. Що е гражданско общество?
7. Гражданските права
8. Права и задължения на детето
9. Демокрацията в нашето общество
10. Моят клас е моето семейство

II. Здравно образование

1. Лична хигиена, облекло, външен вид.
2. Хранене. „За“ и „Против“ диетите.
3. Наднормено тегло и затлъстяване.
4. Физическо развитие и дееспособност.
5. Психично здраве и личностно развитие.
6. Сексуално здраве.
7. Младите хора и зависимостите.
8. Първа помощ в екстремни ситуации.
9. Вредата от телевизора и компютъра.
10. Епидемии и предпазни мерки.

III. Екологично образование

1. Екология и здраве.
2. Екологичните кризи.
3. Да съхраним природата.

4. С велосипед към бъдещето.
5. „Зелените идеи” на учениците са грижа за природата.
6. Да бъде чисто нашето училище.
7. Шумът около нас.
8. Нашето населено място преди и сега.
9. Екологична култура – събиране на отпадъците.
10. Денят на Земята.

IV. Интеркултурно образование

1. Отношенията в обществото.
2. Междуличностни отношения.
3. Етническа толерантност.
4. Религия, религиозни и етнически конфликти.
5. Какви качества трябва да притежава достойният човек?
6. Агресията в училище и извън него.
7. Умения за работа в екип.
8. Отношението към парите и материалните ценности.
9. Ценностите, които осмислят човешкия живот.
10. Благотворителност.